

“СОЛОНГО КАПИТАЛ ББСБ” ХХК ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИЙН ШИЙДВЭР

2022 оны 04 сарын 24-ны өдөр

№ 22/10052

Улаанбаатар хот

Эрсдэлийн Удирдлагын бодлого батлах тухай

Компанийн тухай хуулийн 59 дүгээр зүйлийн 59.2 дахь хэсэг, Санхүүгийн зохицуулах хорооны 2022 оны 3 дугаар сарын 23-ны өдрийн 145 дугаар тогтоолын хавсралтаар батлагдсан Компанийн засаглалын кодекс, “Солонго Капитал ББСБ” ХХК /цаашид “ББСБ” гэх/-ийн дүрмийн холбогдох хэсгийг тус тус үндэслэн **ТОГТООХ НЬ:**

1. Санхүүгийн зохицуулах хорооноос Компанийн засаглалын кодексийг шинэчлэн баталсантай холбогдуулан Солонго Капитал ББСБ-ын “Эрсдэлийн Удирдлагын Бодлого”-ын шинэчилсэн найруулгыг хавсралтаар баталсугай.
2. Эрсдэлийн удирдлагын бодлогын шинэчилсэн найруулгыг баталсантай холбогдуулан Солонго Капитал ББСБ-ын нийт ажилтнуудад дагаж мөрдүүлэх, хэрэгжүүлэхийг Гүйцэтгэх захирал /Б.Золбоо/-д үүрэг болгосугай.

ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧ

Б.ДӨЛГӨӨН

ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГЫН БОДЛОГО

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Эрсдэлийн удирдлагын бодлого нь банк бус санхүүгийн байгууллагын эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог бүрдүүлэх, хэрэгжүүлэх, үйл ажиллагааны эрсдэлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх зорилгоор үр дүнтэй арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх болон түүнд холбогдох бусад харилцааг зохицуулахад оршино.

1.2. Энэхүү бодлогод тусгаагүй харилцааг Монгол Улсын хууль тогтоомж, Санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид энэхүү журамд “Хороо” гэх/-оос баталсан журам, болон бусад эрх зүйн актаар зохицуулна.

Хоёр. Эрсдэлийн удирдлага, хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа

2.1. ХЭХ эсхүл Төлөөлөн удирдах зөвлөл /ТУЗ байгуулагдсан тохиолдолд/ байгууллагын үйл ажиллагааны бүхий л эрсдэл, санхүү ба хуулийн хэрэгжилт болон бусад эрсдэлийн удирдлагаар хангах нэгдсэн үйл ажиллагааг хариуцна. Гүйцэтгэх удирдлага эрсдэлийн удирдлагын хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжилтэд нь хяналт тавина.

2.2. ББСБ нь COSO /*The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*/-ийн гаргасан Байгууллагын эрсдэлийн удирдлагын загвар (*Enterprise Risk Management “ERM”*)-ыг ашиглан, эрсдэлийг тодорхойлж, үнэлгээ хийнэ.

Гурав. Эрсдэлийн удирдлагын үнэлгээ, хэрэгжүүлэх үе шат

3.1. **Эрсдэлийг тодорхойлох:** Тулгарч буй хүндрэлийг шийдвэрлэх болон бизнесийн цар хүрээг нэмэгдүүлэх, гуравдагч талын харилцаа, гадаад зах зээлээс хамаарсан, эсхүл зохицуулалтын орчинд гарсан өөрчлөлт зэргүүдээс үүсэх магадлалтай эрсдэлийг байгууллагын бүхий л түвшинд дараах хүчин зүйлсийг харгалзан тодорхойлно. Үүнд:

- эрсдэлийн шинж чанар /nature of the risk/ - хаана, хэзээ, ямар үйл явдал;
- эрсдэлийн эх үүсвэр /source of the risk/ - ямар хүчин зүйлс, хүн, үйл ажиллагаа;
- эрсдэлийн шалтгаан /cause of the risk/ - шууд болон шууд бус шалтгаан;
- эрсдэлийн нөлөө /effect of the risk/ - үүсэх үр дагавар, хамгийн сөрөг нөлөө.

3.1.1. Эрсдэлийг тодорхойлохдоо байгууллагад өмнө нь аливаа торгууль, шийтгэл ногдож байсан эсэх, үйл ажиллагааны Тусгай зөвшөөрөлтэй этгээдийн комплайнсын хөтөлбөр боловсруулах гарын авлага эрсдэлийн болон дотоод аудитын тайлан, харилцагчдын өргөдөл гомдол, хэвлэлийн мэдээ, зохицуулагч байгууллагын үйл ажиллагаа зэрэг түүхэн датаг ашиглана.

3.2. **Эрсдэлийг үнэлэх:** Эрсдэлийн нөлөөллийн хүчин зүйлсийг ач холбогдлын түвшингээр нь ангилж, хэмжих ба эрсдэлийг хэмжихэд ашиглаж буй арга зөв эсэхийг тогтмол шалгана.

3.2.1. Эрсдэлийг гүйлгээ бүрээр, багцын хүрээнд, байгууллагын хэмжээнд үнэлэх бөгөөд эрсдэлтэй харилцагч, гүйлгээний хэмжээний өсөлт зэрэгт тусгайлан анхаарал хандуулан ажиллана.

3.2.2. Эрсдэлийг чанарын болон тоон хэрэгслүүдийг ашиглан хэмжинэ.

3.2.3.1. Чанарын хэрэгсэл /Qualitative tools/ нь бизнесийн үйл ажиллагаа болон аливаа эрсдэл тулгарах шалтгааныг дүрслэн харуулсан эрсдэлийн зураглал /risk map/-ыг Хавсралт№1-д эрсдэл тохиолдох магадлал /likelihood/ болон нөлөөллийн цар хүрээ /impact scale/ Хавсралт№2-ын ашиглана.

3.2.3.2. Тоон хэрэгсэл /quantitative tools/-ийг нь элбэг олдцотой, цуглуулах болон босго тогтооход хялбар зэрэг шинж чанартай үзүүлэлтэд суурилна. Жишээлбэл:

- хууль тогтоомж, дүрэм, журам зөрсөн тохиолдол;
- мөнгө угаах талаар сэжигтэй гүйлгээний тайлан, шинжилгээ;
- шинээр зохицуулалтын арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд гарах зардал;
- харилцагчдаас зохицуулагч байгууллагад гаргасан өргөдөл, гомдол;
- харилцагчдаас ирсэн санал, гомдол;
- зохицуулагч байгууллагаас ногдуулсан шийтгэл, торгуулийн хэмжээ;
- хяналт, шалгалт хийгдсэн тоо;
- ёс зүйтэй холбоотойгоор ажилчдаас авсан судалгааны дүгнэлт;
- хөрөнгө оруулалтын чиглэлээр дүрэм, журам зөрчсөн өөрийн гүйлгээ;
- залруулах арга хэмжээг цаг алдаж авсан тохиолдлын тоо зэрэг.

3.3. **Эрсдэлийг удирдах:** Байгууллага эрсдэлийн хэмжээг бууруулах, гарах сөрөг үр дагаврыг багасгах зорилгоор хүлээн зөвшөөрөхүйц бага түвшинд барих эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлнэ.

3.4. Эрсдэлийг удирдах, бууруулахад дотоод дүрэм, журмын хүрээнд ажилтнуудыг сургах, чиг үүргийн давхардлыг арилгах, гүйлгээг баримтжуулах ба хөдөлмөрийн аюулгүй байдал алдагдах, байгалийн гамшигт үзэгдэл тохиох, хулгай, терроризм зэрэг байгууллагад ноцтой хохирол үзүүлж болзошгүй зүйлсээс техник хэрэгсэл, програм хангамж, тоног төхөөрөмжийг хамгаалах зэрэг аргуудыг ашиглана.

3.5. Эрсдэлийн үнэлгээний үр дүнд эрсдэлд үзүүлэх хариу арга хэмжээг тодорхойлох ба хариу арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлнэ.

3.6. Эрсдэлийг удирдах харилцан адилгүй чиг үүрэгтэй, өөр түвшин бүхий загвартай байна. Үүнд:

3.6.1. Оффис буюу харилцагчдад үйлчилгээ үзүүлдэг ажилтнуудад дараах дотоод хяналтыг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- эрсдэлийг илрүүлнэ, үнэлнэ, бууруулна, хянана, мөн мэдээлнэ;
- эрсдэлийг шууд удирдаж, дотоод хяналтыг хэрэгжүүлнэ.

3.6.2. Дотоод хяналт шалгалт, аюулгүй байдлын хамгаалалтад комплайнсын дараах үйл ажиллагаа, чиг үүрэг багтана. Үүнд:

- эрсдэлийн хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ;
- байгууллагын бодлогын баримт бичиг, дүрэм, журам боловсруулна;
- тулгарч буй асуудлыг тодорхойлон үнэлгээ хийх, зөвлөмж өгөх, цаашид авах арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлэх замаар эрсдэлийг удирдана;
- стратеги болон эрсдэлтэй холбоотой дээрээс доошоо чиглэлд санал гаргана.

3.6.3. Байгууллагын хараат бус дотоод аудит дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ.

Үүнд:

- олон улсын стандартын дагуу аудит хийнэ;
- байгууллагын удирдлагад үр дүнтэй механизмаар мэдээлнэ.

3.7. Гүйцэтгэх захирал эрсдэлийн удирдлагын бодлогын хүрээнд эрсдэлийн удирдлагын хэрэгжүүлэх зорилгоор байгууллагын эрсдэлийг тодорхойлон үнэлж, удирдах үйл ажиллагааг явуулна.

Дөрөв. Эрсдэлийг мэдэгдэх

4.1. Төлбөрийн үйлчилгээтэй холбоотой ажил эрхэлж буй ажилтан нь аюул эрсдэлийг тодорхойлсон даруйдаа холбогдох албан тушаалтанд нэн даруй мэдэгдэнэ.

4.2. Учирч болзошгүй эрсдэлийг тооцоолох зорилгоор эрсдэлийн үнэлгээ хийдэг мэргэжлийн байгууллагаар эрсдэлийн үнэлгээ хийлгэж болно.

Зургаа. Эрсдэлийн сан

6.1. Санхүүгийн үйлчилгээнээс системд учирч болзошгүй эрсдэлээс хамгаалах зорилгоор ББСБ нь эрсдэлийн санг байгуулна.

6.2. ББСБ нь эрсдэлээс хамгаалах сангийн эх үүсвэр нь компанийн санхүүгийн тайлангийн тайлант үеийн цэвэр ашгаас хуваарилагдсан байна.

6.3. Энэхүү журмыг зөрчсөн албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомж, журмын дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

---o0o---

Эрсдэлийн түвшний зураглал

/Магадлалыг үр дагавартай харьцуулснаар эрсдэлийн үнэлгээний тооцоо оноогоор гарна./

Т О Х И О Л Д О Х М А Г А Д Л А Л	ҮР ДАГАВАР				
	1	2	3	4	5
	5 (Шар)	10 (Улбар шар)	15 (Улаан)	20 (Улаан)	25 (Улаан)
	4 (Ногоон)	8 (Шар)	9 (Улбар шар)	16 (Улаан)	20 (Улаан)
	3 (Ногоон)	6 (Шар)	14 (Улбар шар)	14 (Улбар шар)	15 (Улаан)
	2 (Ногоон)	4 (Ногоон)	6 (Шар)	8 (Шар)	10 (Улбар шар)
	1 (Ногоон)	2 (Ногоон)	3 (Ногоон)	4 (Ногоон)	5 (Улбар шар)
	НӨЛӨӨЛӨЛ				

1-4 МАШ БАГА ЭРСДЭЛТЭЙ БУЮУ ЭРСДЭЛГҮЙ
5-8 БАГА ЭРСДЭЛТЭЙ Өөрчлөгдөж болзошгүйг анхаар !!!
9-14 ЭРСДЭЛТЭЙ Аюулд хяналт тогтоо !!!
15-25 ӨНДӨР ЭРСДЭЛТЭЙ Бүү хий! Удирдлагадаа мэдэгд

Тохиолдох магадлал, нөлөөллийн цар хүрээний ангилал

Тохиолдох магадлал		Нөлөөллийн цар хүрээ	
Ангилал	Тайлбар	Ангилал	Тайлбар
Байнгын /frequent/	Жилд нэгээс дээш удаа /Хөтөлбөр хэрэгжих хугацаанд тохиолдох магадлал 90%-с дээш/	Маш аюултай /extreme/	<ul style="list-style-type: none"> Маш их хэмжээний алдагдал Олон улсын хэмжээнд байгууллагын талаарх сөрөг мэдээ удаан хугацаанд тархах Зах зээлд эзлэх хэмжээ буурах Өндөр хэмжээний торгууль, шийтгэл Албан хаагчид эсхүл харилцагчид зэрэг гуравдагч этгээдэд ноцтой хохирол учрах
Болох магадлалтай /likely/	Жилд нэг удаа /Хөтөлбөр хэрэгжих хугацаанд тохиолдох магадлал 65-90%/	Аюултай /major/	<ul style="list-style-type: none"> Их хэмжээний алдагдал Улсын хэмжээнд байгууллагын талаарх сөрөг мэдээ удаан хугацаанд тархах Зохицуулагч байгууллагаас ноцтой арга хэмжээ авах шаардлага үүсэх Албан хаагчид эсхүл харилцагчид зэрэг гуравдагч этгээдэд учирсан хохиролд хязгаарлагдмал хэмжээнд туслах
Боломжтой /possible/	Жилд нэг удаа болох магадлалтай /Хөтөлбөр хэрэгжих хугацаанд тохиолдох магадлал 35-65%/	Дунд зэргийн /moderate/	<ul style="list-style-type: none"> Дунд хэмжээний алдагдал Улсын хэмжээнд хэвлэл мэдээллээр байгууллагын талаар сөрөг мэдээ цаагдах Зөрчлийн тухай мэдээллийг зохицуулагч байгууллагад хүргүүлж, зөрчлийг шуурхай арилгах арга хэмжээ авах Албан хаагчид эсхүл харилцагч зэрэг гуравдагч этгээдэд эмчилгээ шаардагдах
Ховор /unlikely/	Жилд нэг удаа байх магадлал бага /Хөтөлбөр хэрэгжих хугацаанд тохиолдох магадлал 10-35%/	Бага /minor/	<ul style="list-style-type: none"> Бага хэмжээний алдагдал Байгууллагын нэр хүндэд сөргөөр нөлөөлөх Зөрчлийн тухай мэдээллийг зохицуулагч байгууллагад мэдэгдэх хэмжээнд Албан хаагчид, харилцагч зэрэг гуравдагч этгээдэд маш бага хэмжээнд хохирол учирсан, эсхүл учраагүй
Маш ховор /rare/	Жилд нэг удаа байх нь ховор /Хөтөлбөр хэрэгжих хугацаанд тохиолдох магадлал 10%-с доош/	Маш бага /incidental/	<ul style="list-style-type: none"> Маш бага хэмжээний алдагдал Түр хугацаанд хэвлэл мэдээллээр шуугих Зохицуулагч байгууллагад мэдэгдэх шаардлагагүй Албан хаагчид эсхүл харилцагч зэрэг гуравдагч этгээдэд аливаа хохирол учраагүй.